

Remiss
Fi2022/0226

Finansdepartementet
Skatte- och tullavdelningen
103 33 Stockholm

E-post:
fi.remissvar@regeringskansliet.se
henrik.kjellberg@regeringskansliet.se

2022-09-29

Ang. Remiss av Promemorian Avskaffad avfallsförbränningskatt och slopad energiskattenedsättning för datorhallar

Tillväxtanalys ska analysera, utvärdera och redovisa effekter av statens insatser för hållbar nationell och regional tillväxt och näringslivsutveckling. Myndigheten ska ta fram beslutsunderlag och rekommendationer för utveckling, omprövning och effektivisering av statliga åtgärder samt, om det är relevant, peka på viktigare målkonflikter. Remissvaret är skrivet utifrån dessa utgångspunkter.

Avskaffad avfallsförbränningskatt

Tillväxtanalys stöder förslaget om att avfallsförbränningskatten avskaffas. Motiven är dels att Skatteverket visat att skatten vare sig är verkningsfull eller kostnadseffektiv, dels för de positiva effekter förslaget kan förväntas ha på installerad effekt, särskilt i urbana områden där behovet också är som störst.

Slopad energiskattenedsättning för datorhallar

Tillväxtanalys stöder förslaget att avskaffa energiskattenedsättning för datahallar, men främst av andra skäl än de som framförs i promemorian. I det följande lämnar Tillväxtanalys några

Myndigheten för tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser

Östersund
Postadress
Studentplan 3 831 40 Östersund
Besöksadress
Studentplan 3, Östersund

Stockholm
Postadress
Studentplan 3 831 40 Östersund
Besöksadress
Torsgatan 11, plan 4

Kontakt
010-447 44 00
info@tillvaxtanalys.se
www.tillvaxtanalys.se
Org. nr 202100-6164

synpunkter på promemorian och dess förslag, samt en rekommendation att överväga inför eventuellt slopande av skattenedsättning för datahallar.

Vi ser en brist i att promemorian att enbart för fram slopad skattenedsättning som medel för energieffektivisering (*"Något alternativt sätt att uppnå detta har inte identifierats"*, kap 3.4.1). En naturlig utgångspunkt hade varit att ta avstamp i datahallarnas incitamentsstruktur för att energieffektivisera, och beakta den omfattande forskningen som finns på energieffektivisering och energisystem samt annan relevant rapportering inklusive den från Riksrevisionen (exempelvis RIR2013:8 och RIR2022:18). Skattenedsättningens betydelse för företagens "vilja" att energieffektivisera hade kunnat klargöras tydligare. Vidare, insatser för energieffektivisering är en viktig del i energi och klimatpolitiken och hade här exempelvis kunna avse datahallarnas roll i energisystemet samt potential att bidra till energipolitisk mål. Också detta hade kunnat klargöras tydligare. Därtill verkar förslaget inte ha föregåtts av någon uppföljning eller omprövning av villkoren för att datahallarna ska få nedsättning pga. energieffektiviseringsinsatser.

Utöver energieffektivisering pga. högre energikostnader genom slopat skatteundantag pekar promemorian på möjliga effekter av en alternativ elanvändning. Detta har även Tillväxtanalys tagit upp i en nyligen publicerad rapport¹ där vi argumenterar att i ett samhällsekonomiskt perspektiv är skatteundantaget för datahallar intressant inte minst eftersom det innebär att annan elanvändning trängs undan. Vår övergripande bedömning är att sannolikheten är låg för att just detta skatteundantag gynnar samhällsekonomin, vilket talar för att nedsättningen för datahallar bör tas bort. Denna slutsats baseras på en bedömning av värdet på en viss parameter, en så kallad skatteelasticitet, som sammanfattar den samhällsekonomiska analysen.

I skrivande stund arbetar Tillväxtanalys med en utvärdering (planerad till februari 2023) av skatteundantaget för datahallarna.² Preliminära uppgifter från detta arbete indikerar att det finns stora multinationella företag som särskilt gynnas av denna nedsättning, vilka i sin tur har goda möjligheter att minimera eventuell vinstskatt. Dessutom indikerar tillgängliga data att subventionen inte sällan har gått till aktörer som redan var verksamma före nedsättningen infördes 2017. Därtill har antalet aktörer som tagit del av nedsättningen blivit färre över tid i stället för att öka som förutsågs i SOU2015:87³.

Statens har en viktig roll att stödja elintensiv verksamhet. Stöd kan motiveras om det finns marknadsmisslyckanden, dvs. när marknadsmekanismen inte fungerar på ett effektivt sätt. Ibland motiveras till exempel stöd till energieffektivisering med informationsbrister. Ett traditionellt argument för stöd är att en "späd bransch" kan behöva stöd i utvecklingsfasen. I vår nyligen publicerade rapport⁴ argumenterar vi för att fokus bör vara på stöd via brett utformade FoU-satsningar, snarare än riktade skattesänkningar mot specifika verksamheter som exempelvis datahallar. För en mer övergripande analytisk och policyutvecklande

¹ Tillväxtanalys (2022) "Effekter av elektrifiering och europeisering av elmarknaden"

<https://www.tillvaxtanalys.se/publikationer/pm/pm/2022-03-22-effekter-av-elektrifiering-och-europeisering-av-elmarknaden.html>

² Tillväxtanalys (planerad till februari 2023) "The Costs and Benefits of Supporting Data Centers: A General Equilibrium Analysis".

³ SOU (2015:87) "Energiskatt på el – En översyn av det nuvarande systemet":

<https://www.regeringen.se/rattsliga-dokument/statens-offentliga-utredningar/2015/10/sou-201587/>

⁴ Tillväxtanalys (2022) "Effekter av elektrifiering och europeisering av elmarknaden"

<https://www.tillvaxtanalys.se/publikationer/pm/pm/2022-03-22-effekter-av-elektrifiering-och-europeisering-av-elmarknaden.html>

diskussion vill vi hänvisa till Runar Brännlunds och Bengt Kriströms SNS-rapport "Svensk energi och miljöbeskattning".⁵

Avslutningsvis vill Tillväxtanalys lämna en rekommendation. Innan skattenedsättning för datahallar kan tas bort bör en hindergranskning göras med fokus på mellanstatliga investeringsskyddsavtal som gör det möjligt för utländska investerare att stämma ett värdland för avtalsbrott – s k Investor-State Dispute Settlement (ISDS). Detta är av särskild betydelse just därför att det finns ett flertal datahallar med utländska ägare, exempelvis från USA. I en studie av forskarna Henrik Horn och Tomas Tangerås⁶ analyseras ett antal omdebatterade sådana stämningar, varav flera har berört energisektorn och skett under Energy Charter Treaty (ECT), ett handels- och investeringsavtal för energisektorn med ett 50-tal medlemsländer. Här framkommer exempelvis att Spanien har ett 40-tal ECT-stämningar mot sig för att man avvecklat statliga stöd till förnybar energi. Dom har endast fallit i ett fåtal av dessa, men Spanien har ålagts att ersätta investerare med över 200 miljoner euro. Mot denna bakgrund framstår det rimligt att granska hinder inför ett slopande av skattenedsättningen för datahallarna.

Beslut i ärendet har fattats av generaldirektör Sverker Härd. Ärendet har föredragits av analytikern Simon Falck och chefsekonom Peter Frykblom.

Sverker Härd

Generaldirektör

Myndigheten för tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser

Östersund

Postadress: Studentplan 3, 831 40 Östersund

Besöksadress: Studentplan 3, Östersund

Stockholm

Postadress: Studentplan 3, 831 40 Östersund

Besöksadress: Torsgatan 11, plan 4, Stockholm

Telefon: 010-447 44 00

E-post: info@tillvaxtanalys.se

Webb: www.tillvaxtanalys.se

Organisationsnummer: 202100-6164

⁵ <https://www.sns.se/artiklar/svensk-energi-och-miljubeskattning-ett-reformforslag/>

⁶ Horn & Tangerås (2021) "Economics of International Investment Agreements". Studien är publicerad i Journal of International Economics. En tidigare version finns <https://www.ifn.se/media/cqvn3bvt/hh-tt-4sep2020.pdf>